

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Károlyi-u. 20.
Telefonszám 300.

Feladvós szerkesztő: **KÓNYA LAJOS**
Szerkesztő: **BERKES MÁRK**

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

A dunai hajózás.

Páris, márc. 27. A vízutak bizottsága a közmunkaügyi minisztériumban tanácskozást folytatott, amelyen megvitatták a dunai hajózásra vonatkozó rendelkezéseket. Ezeket a rendelkezéseket a békeszerződésbe fel fogják venni.

Románia helyzete kétségbeesítő.

Newyork, márc. 27. (Szikratávirat.) Párisi jelentés szerint Románia helyzete válságos és sötét. Az egyik itt lévő román miniszter újságírók előtt kijelentette, hogy a katonák már 1917 óta női alsóruhát kénytelenek viselni, melyeket a célra rekviráltak el. Cipőket már több mint egy év óta vörösdamaszk asztalkendőkből csinálnak. A román nemzet helyzete kétségbeesítő, sem élelmük, sem fűszerelésük nincsen és az ukránok északról, a bolsevisták keletről fenyegetik az országot. Lengyelország és Románia azt akarja, hogy közös határjuk legyen és így ütköző állam legyenek a kelet és nyugat között. Ezt a tervet azonban kétségessé teszi az, hogy az ukránok Lemberg körül állanak és így Lengyelország és Románia északi pontját veszélyeztetik.

Összedült a Vörös Internacionálé.

Stóckholm, márc. 28. Moszkvai jelentés szerint Moszkvában az egész földkerékség radikális-szocialista szervezetei Lenin részvételével Vörös Internacionalista kongresszust tartottak. Lenin nagy beszéddel nyitotta meg a kongresszust. Határozati javaslatot terjesztett be, amely felhívja a résztvevőket a Kommunista Internacionálé megalkotására. Megalakították a Vörös Internacionáléban 18 ország van képviselve.

Olaszország nagy gazdasági átalakulása.

— Az olasz szocialisták teljes szakítása a nemzetközi szocialista irodával. —

Luganó, márc. 27. Olaszország szocialista pártjának vezetősége elhatározta az olasz szocialdemokraták teljes szakítását a nemzetközi szocialista irodával és ilyenképpen mindazokkal az európai és amerikai szocialista pártokkal, amelyek a legutóbbi berni konferencián képviseltették magukat.

Ez a határozat valószínűleg rövidesen éreztetni fogja hatását Olaszország gazdasági helyzetére. A munkanélküliség, a kivándorlás eltűlése és a hadseregnek a munkanélküliek számát egyre szaporító leszerelése ugyanis olyan komoly tünetek.

Franchet d'Esperey Odesszába rendelék.

Páris, márc. 27. Franchet d'Esperey tábornokot, a szövetségek keleti hadseregének parancsnokát Odesszába rendelék, hogy az ottani katonai helyzet irányítását kezébe vegye. A tábornoknak 24-én kellett megérkeznie Odesszába.

Három héten belül aláírják a békét.

Páris, márc. 27. House ezredes angol újságírók előtt kijelentette, hogy a teljes békeszerződés egy héten belül teljesen elkészül és a békeértekezlet teljes ülése elé fogják terjeszteni. A németeket néhány nap alatt meghívják. Három héten belül aláírják a békét.

A német szerződés katonai föltételei.

Amsterdam, márc. 26. Az United Press tudósítója igen jól informált helyről arról értesült, hogy a tizek tanácsa a következő föltételeket akarja szabni Németországnak: A német hadsereg állománya legföljebb 7 hadosztály gyalogság és 3 hadosztály lovasság, összesen 100 000 ember lehet. A tisztakar létszáma nem haladhatja meg a négyezretet. A német államok hadügyminisztériumaiban legföljebb háromszáz tisztet és az 1913-ik évben alkalmazott polgári tisztviselők tizedrészét alkalmazhatják. A vezérkar katonai iskoláját és a hasonló intézeteket megszüntetik. Mindössze egy iskolát tarthat fenn Németország tisztak kiképzésére. A veteránok egyesületeit, tornaegyesületeket és egyéb szervezeteket, amelyekben katonai gyakorlatok tartanak, meg kell szüntetni. A Rajnától tízenöt mérföldnyire levő területen belül minden várat vagy erősséget le kell rombolni. Új erősségeket nem szabad építeni. A tüzérség felszerelése 18 000 karabély, 36 nehéz géppuska és 36 tabori ágyú lehet; nehéz tüzérséget nem tarthat Németország. A municiókészleteket a legkisebb mennyiségre kell korlátozni. A municióraktárak fekvését közölni kell az antanttal. A szövetségesek fönttartják magunknak azt a jogot, hogy a municiógyárak számát leszállíthassák. A megengedett mennyiségűn felül levő hadianyagot át kell adni a szövetségeseknek.

A csehek elzárták a tót határt.

A cseh-szlovák sajtóiroda pozsonyi jelentése szerint a tótországi cseh-szlovák csapatok főparancsnokának utasítására a tót határt és a dunai hidakat e hó 22-én este nyolc órától kezdve elzárták. Pozsonyban falragaszokon az 1898—1902. évi korszályokat plakátokon azonnali katonai szolgálatra hívták be.

Scheidemann a magyarországi eseményekről.

Weimar, márc. 26. A szocialdemokrata pártgyűlés, vagyis a nemzetgyűlés szocialdemokrata pártjának Weimarban tartott tanácskozásán Müller Herman párttag köszönetet mondott Noske hadügyminiszternek, hogy a német népet megóvta az anarchiától, de kijelentette, hogy még nem lehet tudni, vajjon az ellenség erőszakos szándékai nem hajtják-e Németországot is a végletekig mint Magyarországot.

Scheidemann miniszterelnök a vita folyamán a következő nyilatkozatot tette: A kormány elutasította a munkások és katonák tanácsainak azt a követelését, hogy minden hatalom az ő kezükbe menjen át. Ez nem jelenti azt, hogy a kormány elutasítón viselkednek a munkástanácsokkal szemben. A magyarországi eseményekről ezt mondotta a miniszterelnök:

— A bolsevik magyar kormány az antant imperialista politikájának eredménye. A tüzzel játszik az antant, ha nem adja meg nekünk gyorsan a békét, még pedig Wilson elvünk alapján.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóitól.

Miről tárgyalnak a békekonferencián?

— Nem lesz ütköző állam a Rajna mellett. —

A hozzánk érkezett francia lapok nagyon támadják a békekonferencián üléselő államférfiakat azért, mert a válságos helyzetben nem a fontos kérdésekkel foglalkoznak, hanem napokon át csak a szíriai kérdést tárgyalják, mint-ha az döntené el a világ sorsát, hogy ez vagy az a szíriai város melyik birodalomhoz fog tartozni.

A francia újságok majdnem mind egyértelműen így írnak:

— A háborút megnyertük, de el fogjuk veszíteni a békét, ha a konferencia nem hagyja abba a tárgyalások menetében az eddigi módszert.

Igazuk is van a francia lapoknak. A mostani óriási demokratikus átalakulások szelét meg kell érezniök a tárgyalóknak is.

Egyet azonban még is tettek: lemondtak a Rajna partján alakítandó ugynevezett „ütköző állam” alakításának a tervéről. Ennél emberségesebb határozatot nem is hozhattak volna. Elárulták, hogy békésen is meg tudnak férni egymás mellett franciák és németek, ha akarnak. Nem kell még a háború után a békében is gyilkolódniök az embereknek.

Eltörlik az érettségit.

Kunfi magyar népbiztos rendelete.

A magyar középiskolai tanuló ifjuság legnagyobb gondja, — az érettségi alighanem kimegy a diákból a tanulók ósziúto örömére. Nyolc évi kesserves tanulás a régi tanszabályzat szerint nem volt elég, hogy tudományos pályára lépjen a diák, — hanem még egy tulajdonképen fölösleges vizsgát kellett letennie — az érettségit — amivel pedig ókosabb aligha lett.

A budapesti diákok küldöttségét menesztették — Kunfi Zsigmond közoktatásügyi miniszterhez és arra kérték, hogy az érettségit törölje el. A küldöttség vezetője — Palágyi Menyhért beszédében ismertette a diákok óhaját — és a maga részéről is pártolólág nyilatkozott az érettségi eltörlése felől.

Kunfi népbiztos válaszában megígérte, hogy 1919 telhetőleg mindent megtesz a diákság érdekében, s amennyiben lehetséges elrendelet, hogy még ebben az évben eltöröljék az érettségit.

— A szt. Antal kenyere kath. népkönyha f. hó 25 én osztotta ki az utolsó ingyen meleg ebédet, miután a szép idők beálltával igen csekély számban jelentkeztek az ékezők. — Kiosztatott 6522 adag étel és 598 kg kenyér összesen: 6281,36 korona értékben. Késpénzsegélyt osztottunk f. é. januártól a mai napig 4422 koronát. A késpénzsegélyosztás továbbra is minden kedden történik egész éven át. — A szt. Antal kenyere kath. népkönyha javára Vidákovich Félix 200 koronát adományozott, melyért ezuton is köszönetet mond az eladóság.

Rokkantaknak adják a piaci elárúsító-helyeket.

— Pénz helyett — szociális szempontok. —

(Saját tudósításunk,

Szabadka márc. 28

A belgrádi kormány tudvalevőleg elrendelte a rokkantak újbóli felülvizsgálatát és az erre a célra delegált bizottság Szabadkán eddig mintegy 1200 rokkantát vizsgált felül, akik valamenyen segélyre szorulnak. Dr. Barta Antal tisztifőorvos ezzel kapcsolatosan bejelentette a városi tanácsnak, hogy a megvizsgált rokkantak között néhány száz olyan rokkantat is találtak, akik teljesen munkaképtelenek.

A tisztifőorvos indítványt tett a városi tanácsnak, hogy miután ezek a jelenlegi nyugdíjból nem képesek magukat eltartani és családjukkal együtt a legnagyobb nyomornak néznek elébe és miután ezek közül sokan, mint piaci árusok megélhetésüket biztosítani tudnák, már szociális szemponttól is igen fűvös volna, ha a város a most árverés alá kerülő piaci helyeket jórészt a rokkantaknak adná bérbé. Javasolja a kifizető árverés beszüntetését addig, míg a rokkantak az elárúsító helyre igényeiket be nem jelentik.

A piaci elárúsító helyek bérlői között nagyon sokan vannak olyanok, akik 2—3 helyiséget is bérelnek és ezeket a helyeket albérlésbe adják ki.

Az ilyen üzárkedőket a piaci helyek bérbeadásánál a jövőben mellőzni fogják, mert a városi tanács is arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezeket a helyeket a jelentkező rokkantaknak és olyan árusoknak adják ki, akik ezt valamely mértánylandó okból kapták még a múltban is. Megjegyezendő, hogy a városi tanács ezzel a humánus és szociális határozattal,

— tekintettel a piaci helyek emelkedő bérösszegére, — mintegy évi 30—40 ezer korona púzáldozatot hoz ezeknek a előkaak a megvalósításáért.

A városi tanács ezzel az ügygel kapcsolatosan megbizta dr. Presics József helyettes polgármestert és dr. Barta Antal tisztifőorvost, hogy hirdetményben hozzák ezt az érdekeltek tudomására és a jelentkező rokkantak közül válasszák ki azokat, akiknél méltányosnak vélik, hogy megélhetésüket a város így biztosítsa.

A feunmaradó helyek bérbeadását szintén ez a bizottság fogja a mostani és az esetleg jelentkező áruoknak javaslatba hozni, tekintettel anyagi és egyéb viszonyaira.

A tanács utasítást adott arra is, hogy a helyettes polgármester és a tisztifőorvos sürgősen állapítsa meg az igényeket és ezeknek navét a tanácshoz terjesszék föl jóváhagyás illetve elbírálás végett.

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük azt is, hogy dr. Barta Antal tisztifőorvos indítványozta azt is, hogy a város utcai elárúsítás céljaira csináltasson deszkabódákat. Egy-egy ilyen deszkabódát körülbelül 700 koronába kerülne. Ez a terv szépészeti, de különösen közegészségi szempontból is igen üdvös volna, mert a leginkább gyümölcs- és cukorfélék nyílt helyen való árusítása egészségügyi szempontból sok kifogás alá esik.

A városi tanács az utcai elárúsító helyek ügyével arra az utra lépett, amelyen rendületlenül tovább kell haladnia.

A szesztilalom és a kávéások.

(Saját tudósításunk)

Szabadka, márc. 28

A szesztilalmi rendelet ugylát-szik egyike a legantipátiikusabb intézkedéseknek. főleg a szeszki-mérők szemében. A kocsmárosok haragszanak rá, mert a kenyérüket veszi el. A lumpok nem jó-konszenveznek vele, — mert nem ihatnak, sőt legujabban mintha a kávéásoknak sem tetszene valami nagyon, — noha a kávéházakban nem az alkoholforgalom a legnagyobb.

Az a panasz a kávéások részéről, hogy a sok drága pénzen szerzett bor, likőr az alkoholtiltalom folytán sajnos mind kárba vész. Már pedig ugy a boroknak, mint a likőröknek, még ha hamisak is, rettentő az áruk. Azok a butánáv-borok, melyek a boldorabb időben hat-hét koronába kerültek, — ma csak 20 koronán felül szerezhetők be. A kávéások természetesen nagyobb készletekkel rendelkeznek az elajtó drágaságokból, de lát nem tudják eladni, mert nem szabad. A likőrök árai szintén mag-gasak, sőt a pohárkénti 3—4 koronás áruk is bizonyít. A szegény kávéásoknak erre is roppant összegeket kellett kiadni és most ugyancsak nincs látésztja.

Számottévo panasz az is, hogy a vendégek nagyon szívesen innának meg egy pohár likőr-félét. Sokan csak azért jártak kávéházba, hogy egy-egy pohár konyakot

megihassanak és most ennek is vége. Azelőtt pezsgőt és bort ittak a cigány-muzsika mellett, — most meg félvilágos kapucinert, melyre bizony rosszul esik a muzsika és viszont. Csak az élelmes alkoholis-ták tudnak magokon segíteni és a teájukba hat rumot öntenek, de van is annak a rumnak ereje, — főképen magas ára.

Egyéni, alappal bírő és jogos pa-naszra megesik az ember szíve a tengődő kávéásokon, noha ha be-kukkantásunk a kávéházi jégszek-rényekbe és pincékbe szörnyő hi-ányát látunk a boros üvegeknek pedig nem lett volna szabad ki-fogyódnok, sőt pezsgőt egész Sz-a-badkán nem találni már betek-őta, pedig azelőtt de bővíben volt 50 koronáért. Egyszóval az alko-hol eltűnt, megitta a szesztilalmi rendelet — más nem.

Annnyiban azonban mégis igazat lehet adni a kávéásoknak, hogyba éjjel nem is, de legalább nappal adhassanak némi likőrfélét, vendé-geknek. Ez nem lesz hatással sem a közbiztonságra, sem a kávéházi tükörablakokra, csak a vendég bugyellárisára, azért pedig nem kár, ha már alkoholisták. Ne feled-jük el, hogy nem minden kávé-s-gazdag ember, mint néhányan. — Élni csak nekik is kell, mert hi-ába, kisül, hogy a legtöbb haszon mégis csak az alkoholtól kerül ki.

A volt király menekülése Svájcba.

A volt király és családja — Eekartsauból Kopfstätten állomásra utazott és onnan folytatta útját Svájc felé. A volt király — mint a körülmények mutatják — való-sággal megszökött, és pedig az angol katonai misszió segítségével. Strutt Angol vezérkari ezredes, a kit az angol kormány delegált — Mabsburg Károly eekartsauai kas-télyába, arra kérte az osztrák ál-lami kancellári hivatalt, hogy szá-mára, valamint az angol szövetsé-gésközi élelmezési bizottság több tagja és női hozzátartozóik szá-mára egy udvari vonatot becsás-son rendelkezésére, mert szolgálati ügyben Svájcba fognak utazni.

A német-osztrák kancellári hi-vatalban azt hitték, hogy ezekre a vonatokra azért van szükség, hogy az antant budapest katonai küldöttségei elhagyhassák Buda-pestet. — Az udvari vonat készen állt a bécsi keleti pályaudvaron és Strutt ezredes értesítette az osztrák vasutügyi államtitkári hi-vatalt, hogy a vonatot egy angol tiszttel az élen hat angol katona fogja tovább vezetni. A katonák meg is jelentek a pályaudvaron és elvezették a vonatot Kopfstätten állomásra. Itt a tehervagonokba beszállították az egykori császári család podgyászait és a volt ural-kodó család tagjai gróf Hunyady József egykori főudvarmesterrel ki-érték az állomásra és a vonat el-indult Svájc felé.

Az angol ezredes csak később értesítette a német osztrák kancellári hivatalt, hogy a vonaton nem az angol katonai misszió tagjai fognak utazni, hanem az egykori császári család. A volt császár és király elutazása előtt nem mon-dott le az osztrák tróáról, de egé-szen bizonyos, — hogy a német-osztrák nemzetgyűlés forma sze-rint is meg fogja fosztani trónjától a volt császárt.

Londoni távirat szerint a Reu-ter-ügynökség illetékes helyőér-tesült, hogy a Berlingske Tiden-denek az a híre, amely szerint az angol király látogatóba hívta — Angliába Károly volt királyt és családját teljesen alaptalan.

— A Franciaországban in-ternált magyar polgári sze-mélyek hazaszállítása Berni jelentés szerint a francia hatóság-ok már összeköttetésbe léptek Svájcjal a magyar és osztrák pol-gári személyek hazaszállítása dol-gában.

EDISON KINO

a városi színházban

22. és a következő napo-
kon előadásra kerül a kine-
matográfia remekműve

A Négy ördög

Dráma 3 nagy felv. Gyönyö-
rű scenirozás! A nap szen-
zációja. Egy kiválóan szép
természetes felvétel. Egy vég-
letes kacagató vigjáték 1
felvonásban.

Kezdeté d. u. 4 és 6 órakor

— Eltöröl-
vatalnokok

Készítő T
tak alkalmaz-
kötött divó hi-
kat és rang-
Ezentul a sz-
szokásban lev-
lyett az „E-
fogják alkal-
nál, amelyek
megszólítást k-
töltéts” meg-
nosztásban elf-
ban a rangjel-

NAPI HIREK.

— **Halálozás** György A. Mór rövid szenvedés után életének 67. évében március hó 28 án hajnalban elhunyt. Temetése vasárnap délután 2-kor lesz az Eötvös-utcai gyázházból az izr. temetőbe.

— **Lisztfogyasztók figyelmebe.** A városi Közélemezési Ügyosztály értesíti mindazon elálatlanokat, akik lisztjüket eddig Steinfeld József II. kör Weselényi-utca 131. sz. a. üzletében kapták, hogy ezentul Szabó G. Kálmán kereskedőhöz forduljanak I. kör Acs utca 318. sz. a Margit (volt Sztanties-féle) malommal szemben, meri lisztjüket ezentul ott fogják átvenni s kiosztani. A cukor ellenben Steinfeld József üzletében lesz kiosztva f. évi jan. és február hónapokra. — Basich P. titkár.

— **A központi faterlep ügye.** A Majsai-uti központi faterlepet a város végre hasznosítani óhajtja. A nagykiterjedésű telepet jelenleg Sztipics Benjámín bérlé a várostól. Sztipics egyidőben központi hízaladát akart a telepen létesíteni, de tervét a hatóság, tekintve azt, hogy a hízalada igen közel esne a várvshoz, — közegészségi szempontból nem engedélyezte. A városi tanács most ismét napirendre vette a Majsai-uti telep ügyét és megbízta a mérnököt, hogy jelölje ki azt a részt, amely egy központi hízalada céljainak megfelelne, de szükségesnek tartja a városi tanács azt is, hogy a telepen a központi faterlep részére is megfelelő terület álljon rendelkezésre.

— **Korpakiosztás.** A közlemezési ügyosztály azoknak, akik járólévvel igazolják, hogy jószáguk van, a mai naptól korpakulványokat ad ki.

— **A napimádók főpapját bezárták Amerikában.** Az amerikai napimádó felekezet tizennégyezer hívőjének megdöbbentésére a chicagói bíróság letartóztatta a misztikus szektá legfőbb papját, O'man Zar Andech Hämisch t és a lefolytatott vizsgálat után öt évi fogságra és 20.000 dollár pénzbüntetésre ítélte. — **A napimádók főpapja** hiába hivatkozott 70 éves patriarchális korára titokzatos keleti származására; a vizsgálat könyörtelenül megállapította, hogy a patriarcha mindössze 45 éves, Amerikában született, eredeti neve Hämisch és a mormonok között támadt szöttele, hogy a sokféle amerikai felekezetet egy új szektával gyarapítja az új vallás alapítójeit — „Az élet könyve” című munkájában alapozta meg a napimádóizmust és a növényi táplálkozásán kívül olyan életmódot írt elő hívőjeik, amely traktát a chicagói bíróság most szigorúan elítélte a napimádó szektá legfőbb papját, aki egyébként a legnagyobb pompa és fényűzés között áll a legelőkelőbb chicagói aventúrán berendezett „templom”-ában.

— **A kopasz emberek tovább élnek.** Eddig az volt, az általános hit, hogy a kultura terjedésével s így a fokozódó ruház-

kodással egyre inkább kopaszodnak az emberek, Lenz professzor most megfordítja a tételt s egy német folyóiratban bebizonyítani igyekszik, hogy a kopasz emberek száma azért növekszik, mert a kopaszok egyszertien tovább élnek mint azok a felebarátok akik kinos gonddal növesztik a hajsörényüket Lenz tanár ugyanis megfigyelte a fogolytáborokban hogy a ragadós betegségek s különösen a kiütéses tifusz leginkább a hosszuhaju és szakállas katonákat tizedelték meg, mert az apró elősdi állatok először az ilyen embereket lepték el s ezen az alapon arra a meggyőződésre jut, hogy a letűnt évezredek alatt a fertőző bajok legkönnyebben a dushaju szakállas, bajszos emberekkel végeztek. Kopasz ember egyre több maradt életben, mert nálunk kisebb volt a halálozási arány. Példa gyanánt felhozva a mongolokat, akik borotválják a fejüket és ma ők a világ legelterjedtebb népfajtája.

— **Szerencsétlenség az ovodában.** A IV. kör ovodában Gábriels István 4 éves kisfiú egyik ujját egy súlyos tárggyal összezúzta. A mentők köztözték be.

— **A budapesti nyomdász-sztrájk befejezése.** A budapesti nyomdászok tudvalevően a napokban mind sztrájkba léptek. A sztrájk oka gazdasági természetű volt. A munkaadók elfogadták a munkások minden követelését. A megállapodások értelmében a szakmunkások heti bérét 260, a segédmunkásokét 168, a munkásokét pedig 148 koronában szabták meg és a munkaadók elengedik a munkásoknak az előleget. A sztrájk ezzel végérvényesen megszűnt.

— **Csibészek szakszervezete.** A budapesti forrongás megteremtette a maga humorát is. Budapestben a Pészek-klubban megjelent egy furcsa társaság, amely kijelentette magáról, hogy ő a Csibészek Szakszervezete és mint ilyennek elengedhetetlen szüksége van a Pészek-klub helyiségeire. Kérik tehát, hogy könnyítsék meg számukra a rekvirálás munkáját. A Pészek-klub felhívta erre a szociálistá pártirodát, hogy védje meg a Csibészek Szakszervezete ellen, egyben pedig helyiségeiket végleg elrekviráltatták az írók és művészek számára.

— **Dr. Kiss Zoltán orvos,** sebész, urológus rendel. e. 8—10. d. u. 2—4 ig. Lakása: Hunyadi-tér 123. Farkas-sz. a volt közös huszariantanyával szemben.

— **Farkas Mihály** a Kereskedelmi és Iparbank volt tisztviselője a Batthyány-utca, Weinhuiféle háztan s Hazai biztosító helyiségében kereskedelmi irodát nyitott, mely foglalkozik földek házak, szőlők, továbbá értékpapírok adás-vételének közvetítésével, jelzálog-kölcsönök kieszközölésével, élet- és tüzbiztosítások kötásával és telekkönyvi tudósítással. A fenti irodát a közönség s legnagyobb bizalommal keresheti föl, amelynek vezetését kiváló szakember intézi.

— **Meghívó.** A „Szabadkai Szent József” hoz címzett Betegsegélyző és Temekezési Egyesület az idei rendes évi közgyűlést határozatképtelenség miatt 1919. évi március hó 30 án d. u. 2 órakor a IV. kör Galamb-iskolában tartja meg, melyre az egyesület tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak, **Zánnin András,** h. egyesületi elnök.

x **Kovács István tanár** VII. kör., Fűzfás-utca 256. sz. a. (Vetró-féle fűszerüzlet közelében) levő tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó fiu- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

A Korzó-Mozi műsorából:

Csütörtök — vasárnap: Xavir Montepin világhírű regénye, az olasz filmgyártás csodaszép, páratlan alkotása, Ambrozió-gyár aranyosorozatának felejthetetlen remeke. Főszereplők: Helena Makowszka, Alberto Caprozzi: **A vörös boszorkány** I. és II. rész. Egész estét betöltő rejtelmes történet 7 felvonásban. Csupa izgalom, magával ragadó cselekmény.

A Lifka-Mozi műsorából:

Pénteken, szombaton, vasárnap: Az előadás minden körülmények között megtartatik. Saját áramfejlesztő telep. Bródy Sándor gyönyörű regénye **A hétlelkű asszony.** Mesteri rendezésű színjáték 5 felvonásban. Főszereplők: Elga Beck, Sellő René, Ihsz Aladár, Hajdu József, Lubinszky Tiborka.

Hétfő — csütörtök: **Kacagó esték!** Rátkai Márton, Somogyi Nusi, Gyárfás Dezső felléptével Harrison és Barrison II. briliáns ötletektől sziporkázó amerikai bohózat. Irta: Kövály Gyula. Ezenkívül Duoi bácsi és Mária vigjátékok. A film már Szabadkán van.

Gazdák rovata.

— **Hogyan tisztítjuk ki a penészes borpinceket?** A pincét jól elzárjuk, hogy a legkisebb nyíláson se juthasson be levegő s különböző helyeken tűző álló edényekben kénrudakat gyújtunk meg. Ezután természetesen gyorsan el kell távoznunk a pincéből. Ezt az eljárást néhány napon át meg kell ismételnünk. Végül a pince falait, palackok helyeit és a pincében lévő tárgyakat erős boraxoldattal mázoljuk be.

Szerkesztői üzenetek.

P. P. A Lenin név írói álnév. Az orosz szovjetkormányzat vezérének igazi neve: Pijanov Iljics Vladimir.

Nyemcov a kiadó tulajdonosa, Huszár Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat szerkesztői könyvnyomtatás Szabadkán, Kisközi-utca 30. sz.

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et.

— **Eltöröltek a vasúti hivatalnokok címeit.** A magyar Kormányzó Tanács az államvasutak alkalmazottai és hivatalnokai között divó hivatalos megszólításokat és rangjelzéseket eltörölte. Ezentul a szolgálatban az eddig szokásban levő megszólítások helyett az „Elvtárs” megszólítást fogják alkalmazni. Azon állásoknál, amelyeknél eddig a főnök megszólítást használták, a „Vezetőelvtárs” megszólítás lesz általánosban elfogadva. A szolgálatban a rangjelzéseket is eltörölték.

Nonni és Manni.

Két izlandi gyermek igaz története.
Írta: Jón Svensson S. J.

Széles, rézkarfajú lépcső haladtunk le, mely nagyon előkelően berendezett kis szobához vezetett. Itt két, frissen felhuzott, kék gyapjútakarós ágy várakozott már ránk, melyek egymás felett voltak elhelyezve. A szoba közepén esiszolt mahagonasztal, az oldal-falak mentén pedig egy-egy kék bársonnyal bevont pamlag állt.

A tiszt intett hordozóinknak, hogy mindenestől ezekre fektessenek le bennünket.

En azonban rögtön felkeltem és Manni mellé ültem.

Ezalatt a tiszt néhány utasítást adott a matrózoknak. Jóllehet egy szavát sem értettük, annyit mégis észrevettünk, hogy rólunk beszél, mert hol réám, hol öcsémre mutatott.

A matrózok még egyszer nyájasan intettek felénk, aztán elhagyták a szobát. Most már csak a tiszt volt velünk. Először Manni ütőerét vizsgálta meg, majd az enyémet.

— Alighanem orvos — sutogta a kisfiú.

— Azt hiszem, eltaláltad. Tehát nyugodtak lehetünk, jó kezekbe kerültünk.

— Igen. Látnod, hogyan megcsigított a jó Isten?

— Bizony, ez esodával határos. De nagy fogadalmat is tettünk ám! Hiszed, hogy meg tudjuk tartani?

— Majd megsegít az Isten ebben is.

Tovább nem folytathattuk, mert kopogtattak az ajtón.

— Szabad — felelt az orvos, mire két francia fiú lépett be. Körülbelül velem egyidősek lehetnek.

Egészen elcsodálkoztam, milyen tapintatosan viselkedtek. Bizonyára sokkal súlyosabbnak tartották bajunkat, mint amilyen valójában volt, mert igen komoly arccal és lábujjhegyen járkáltak, hogy csak valamiképp ne zavarjanak. Az egyik meleg vízzel telt medencét hozott magával, a másiknál egy csomó új fehérnemű volt.

Feléjük nyújtottam kezemet és barátságosan intettem a fejemmel, mit ők hasonlóképp viszonoztak, s látszólag örültek neki, hogy nem érezzük magunkat olyan rosszul, mint ahogy ők gondolták.

Most odaléptem hozzájuk az orvos is. A fürge fiúk segédkeztek a levetkőzésnél; azután megmostuk kezünket, lábunkat, felvettük a száraz alsóruhát és már most sietve ágyba fektettek bennünket; Mannit az alsó, engem a felső hálófülkébe.

— Most mégis csak Franciaország felé vitorlázunk! — kiáltott fel Manni hozzám, mialatt gondosan betakarogattak bennünket.

— Igen Manni, de hát ezen már nem segíthetünk s ezért most ne is busuljunk miatta.

Mikor az orvos már mindent megtett kényelmünk érdekében, valami nagyon joízű italt hozott még ágyunkhoz: mindegyikünk egy pohárral kápoit belőle.

Ennek esodás hatása volt Jólles meleg jama át tagjainkat és csakhamar mely álmunkba merültünk.

Nagyon sokáig alhattunk, míg végre nagy zaj ébresztett fel bennünket. A gép úgy sipolt és sziszegett, mintha a hajó meg akart volna állni.

Folyt. köv.

Nyilttér.

özv. György Mórné úgy a maga, mint gyermekei és rokonsága nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett férje

György A. Mór

rövid szenvedés után életének 67 ik házasságának 34 ik évében 1919 évi márc. hó 28-án hajnali 2 óraker jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványai folyó évi március hó 30-án délután 2 óraker fogjuk (Eötvös utcai) lakásunkról az izr. vallás szertartásai szerint örök nyugalomra helyezni.

Szabadka, 1919 márc. 28.

Emléked örökké élni fog szívünkben

Az elhunytat siratják:

Felesége: sz. Lederer Teréz

gyermekai: György Ilona és férje Lichtschein Dezső, Geiger

Jenő és neje Sándor Kató,

György Mátyas, György Imre,

György Mária és férje Révész

Béla, György Bözsike és vőlegénye sárréti Paunz Alfred

növére: Flóra, özv. Csillag

Bélané Ünkői: Geiger Béla,

Zsuzsika, Bandi, László, Lichtschein Berta, Boszó, Révész

Bandika. Sógora: özv. Fischer Adolfné sz. Lederer

Julia Lederer Adolfné sz. Lanyi

Janka. Sógora: Lederer Adolf.

(Minden külön értesítés helyett)

Figyelem!
3-10 éves fiú-

gyermek részére

kész ruhák

jutányos áron

kaphatók

Michler és Glasz

Irárszabók üzletében, I. Kölcsey u. 248. főpostával szemben.

Fajnarancs

kisebb 1 drb. kor. 1.—

nagyobb, „ „ 1.20

nagy „ „ 1.70

Citrom

1 darab 1 korona.

Klein Géza

fűszerkereskedő cégnél Szabadka.

Tisztelt vevőimnek értesítésére hozom hogy Május 1-re

Mackó-féle

kiszáradémet

áthelyezem Petőfi-utca 88 sz. alá Dr. Blum-féle házban.

Petróleum

legfinomabb Trans-

formater olaj kitűnően ég jól világít

likerenként kapható,

Illgen János fűszerkereskedőnél.

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden szakmába vágó munkákat u. m. mindennemű férfiruha és felső kabátok mérték után való elkészítését a legújabb divat szerint, továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel: **Michler és Glasz**

Meghívó

A Keresztények Hitelszövetkezte Szabadkán 1919 évi április hó 6-ikán d. e. 10 óraker határozatképtelenség esetén 1919 évi április hó 22 dikén d. u. 8 óraker tartja saját helyiségében,

évi rendes közgyűlését,

amelyre a tagok ezennel tisztelettel meghívataknak.

Tárgysorozat

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1918. üzletév eredményéről (felmentés fölötti határozathozatal)
2. Igazgatóság javaslata a tisztújításról felosztásáról.
3. Tiszérkéltű igazgatóság választása.
4. Őrök felügyelő bizottság választása.
5. Tiszérkéltű igazgatóság választmány választása.
6. Jegyzőkönyv hitelesítésére négy tag kiküldése.
7. Indítványok.

Szabadka, 1919. március hó 28-án.

Az igazgató ügy.

Apróhirdetések.

Gépészt keres 150 HP Nickelsohn gőzgép mellé mielőbbi belépésre vidéki gőzmalom. Tanult géplakatosok, akik a malomgépek javításában s a dynamó kezeléseben jártasok s nagyobb üzemeknél már hosszabb ideig alkalmazásban voltak, küldjék ajánlataikat koruk, családi állapotuk, eddigi működésük, fizetési igényük pontos megjelölése mellett „Gépész” jelleg alatt a lap kiadó hivatalába 228-2

Jókarban levő kovács szer szám jutányos áron eladó. VI., Hasi-u. 379. 238-2

6 lánc használó Majsai-utca (a várostól negyed óra) bérbe adó. Tudakozódni lehet reg. 8. I. kör Tompa u. 261 sz. 232-

Vasgálicz kapható, Bánó és Bröder cégnél. 221-

Férfi gyermek és komóteipó kaphatók Deák-u. 68. Reich J. Károly kézműaru üzletében 252-

Kerti magvak adagokban borsó, lenere főzeléknek kapható Gazdasági Egyesületben. 24

Egy teljes Pallas-lexikon kötetes és Világ Urai című 9 kötetes mű eladó. I., Ács-u. 34. 240-

Jóra való leányt vagy asszonyt keresek 1 éves kis leányoma megadának, április 1-re. Dr. Murányi Damjanich-u. 69 241-

Egy jó női fodrász jó fizetést mellett szonnal beléphet. Debrecen nov. Vejin Ujvidék. 236-

Frissen érkezett

pácolt és göngyölt

HERING

kapható NOJCSEK GÉZÁNÁL

fűszerkereskedőnél. Telefon 211

Nemes

gyümölcsök

oltványok

kaphatók jutányos áron

mellé legjobb minőségű

ben míg a készlet tart.

Zsély István fűszerkereskedő Szabadka Szegedi-ut. villamos vasút mentén.

Legerősebb

zsír

szappanfőzés

kapható

nagyban és kicsinyben

Nojcsék Géza fűszerkereskedőnél telefon 211